

Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Ukazovatele územného rozvoja – nad rámec HDP

(2016/C 120/05)

Spravodajkyňa: Catuscia MARINI (IT/SES), predsedníčka regiónu Umbria**POLITICKÉ ODPORÚČANIA**

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

Politická diskusia na tému „Nad rámec HDP“

1. z hľadiska tvorby politiky uznáva dôležitosť strategického prístupu, v rámci ktorého sa vymedzia spoločné ciele na základe spoločných hodnôt a určia sa opatrenia na dosiahnutie týchto spoločne stanovených cieľov. Týmto spôsobom sa nepremrhávajú príležitosti, ktoré vytvorilo preskúmanie stratégie Európa 2020 a finančného rámca na roky 2014 – 2020 v polovici obdobia ich uplatňovania a ktoré by mohli viesť k zásadnému zlepšeniu štruktúry riadenia, do ktorej budú zapojené všetky úrovne verejnej správy;
2. vyjadruje presvedčenie, že na to, aby verejnosť akceptovala konzistentné politické rozhodnutia, je nevyhnutný prístup k verejnej politike založený na dôkazoch, v rámci ktorého možno predvídať a merať vplyv možností politik;
3. v súvislosti s diskusiou o meraní pokroku v našej spoločnosti kladie dôraz na úzke prepojenie medzi meraním, vnímaním a konaním, pričom sa zdôrazňuje, že opatrenia je potrebné voliť na základe rozšírených spoločenských hodnôt a prezieravo;
4. zdôrazňuje, že opatrenia alebo ciele vyjadrené pomocou ukazovateľov nemôžu nikdy nahrádzať riadne a jasne vyjadrenú politickú stratégiu, zostávajú preto účelovým prostriedkom, teda nástrojom na realizáciu strategických cieľov;
5. konštatuje, že diskusia o ukazovateľoch územného rozvoja nad rámec HDP je teda politickou diskusiou, ktorá sa má začať participatívnym a demokratickým vymedzením strategických cieľov pre terajšie a budúce generácie, ktoré by daný orgán prijal za svoje v rámci svojej politickej činnosti;
6. v tejto súvislosti vyjadruje presvedčenie, že je potrebné ďalej zlepšovať metodiku používanú na riadenie politiky na úrovni EÚ s cieľom získať aktuálnejšie a komplexnejšie informácie, ktoré lepšie zodpovedajú skutočnosti, a vymedziť primeraný a jednotný spôsob, ako pri analýze situácie zohľadniť hospodárske, sociálne a environmentálne aspekty;
7. zdôrazňuje, že do diskusie o ďalších kritériách dosahovania udržateľného rozvoja a súdržnosti v Európskej únii presahujúcich rámec HDP by sa mali zapojiť všetky úrovne verejnej správy v Európskej únii;
8. zdôrazňuje, že je potrebné dôkladne preskúmať potrebu, možnosti a dôsledky vypracovania dodatočných ukazovateľov, indikátorov a metód, ktoré sa už vyskúšali alebo použili na miestnej a regionálnej úrovni. Domnieva sa, že je dosť času na takúto dôkladnú analýzu, ktorá prispeje do diskusie o ďalšom programovom období;
9. zdôrazňuje problém rastúcich územných rozdielov v Európe, okrem iného pokiaľ ide o verejné a súkromné investície, inovácie, digitálne služby, produktivitu, zamestnanosť, chudobu, sociálny blahobyt, demografický vývoj a rozloženie obyvateľstva na území, a požaduje, aby Európska komisia zohľadnila túto skutočnosť pri posudzovaní politik EÚ a navrhovaní nových politických nástrojov;
10. v tejto súvislosti zdôrazňuje, že VR by sa mohol zúčastniť na tejto diskusii a podporiť stanovisko miestnych a regionálnych orgánov, čím by výrazne pomohol vymedziť spôsob, ktorým sa uvedú do rovnováhy hospodárske, sociálne a environmentálne informácie a ktorý by mal napokon ako referenčná pomôcka pri rozhodnutiach o financovaní mimoriadny význam pre regionálne a miestne orgány;

11. vzhľadom na ďalšie programové obdobie po roku 2020 navrhuje, aby Európska komisia čím skôr začala dôkladnú diskusiu s miestnymi a regionálnymi orgánmi o budúcich cieľoch týchto politík a o potrebných ukazovateľoch na meranie pokroku. V nadväznosti na oznámenie Komisie z roku 2009 a vzhľadom na najnovší vývoj vyzýva Komisiu, aby predložila plán týkajúci sa HDP a ďalších ukazovateľov;

K spôsobu dopĺňajúceho HDP v záujme zacielenia politiky EÚ

12. uznáva význam hrubého domáceho produktu (HDP) ako jednoduchého, priamočiareho a lineárneho ukazovateľa, ktorý vychádza z jasnej metodiky umožňujúcej porovnávať mnohé relevantné makroekonomické ukazovatele za určitý čas a medzi krajinami a regiónmi, a tak predstavuje užitočný nástroj na pridelovanie prostriedkov;

13. zdôrazňuje však, že HDP nie je presné meradlo schopnosti spoločnosti vyriešiť otázky ako zmena klímy, efektívne využívanie zdrojov a konkurencieschopnosť regiónov, kvalita života, starnutie obyvateľstva, sociálne začlenenie, zemepisné osobitosti, prerozdelenie príjmov a zemepisné rozloženie zdrojov a činiteľov hospodárskeho rastu, a dodáva, že sú to aspekty, na ktorých občanom mimoriadne záleží, ako konštatujú zástupcovia regionálnych a miestnych samospráv;

14. víta preto početné iniciatívy na medzinárodnej, vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni zamerané na stanovenie indexov na meranie pokroku nad rámec HDP, pomocou ktorých by sa vypracovali ukazovatele pre celú EÚ odrážajúce situáciu v členských štátoch, ako aj na miestnej a regionálnej úrovni;

15. pripomína okrem iného alternatívne použitie indexu ľudského rozvoja, ktorý môže byť metodickým prínosom prispôbeným rámcu EÚ, prostredníctvom ukazovateľov dlhého života a zdravého životného štýlu, vzdelávania a životnej úrovne, ako to urobila OSN vo svojom rozvojovom programe;

16. oceňuje pozoruhodný pokrok, ktorý dosiahol Eurostat v súvislosti s meraním pokroku nad rámec HDP v oblasti „kvality života“, „hospodárenia domácností“ a „udržateľného životného prostredia“;

17. poukazuje na skutočnosť, že nie všetky regióny a mestá majú potrebné právomoci, zdroje a administratívne kapacity, aby sa zapojili do stanovovania cieľov, a navrhuje, aby sa prijali riešenia vrátane kvalitatívnejšieho prístupu založeného na „ceste k zmene“, v rámci ktorého by smerovanie k zmene – t. j. či regióny a mestá pozitívne prispievajú k plneniu vnútroštátnych a európskych cieľov – bolo dôležitejšie než dosahovanie určitých stanovených cieľov. Miestne a regionálne orgány by tak mohli postupovať tempom, ktoré zodpovedá ich vlastnému potenciálu a schopnostiam;

18. zdôrazňuje však, že vybrané indexy, ktoré majú miestne, regionálne, vnútroštátne a európske orgány používať pri navrhovaní a vykonávaní politík EÚ a na meranie pokroku pri dosahovaní spoločných cieľov, musia byť jednotné a konzistentné;

19. pripomína, že nie všetky metodické prístupy, ktoré výskumníci spravidla zaraďujú k metódam nahrádzajúcim HDP, upravujúcim HDP a dopĺňajúcim HDP, sú rovnako vhodné pre celoeurópsku metódu založenú na HDP a ďalších ukazovateľoch na meranie stavu a pokroku na národnej, regionálnej a miestnej úrovni;

20. v súvislosti s regionálnou politikou EÚ opakuje, že územná súdržnosť je v komplementárnom vzťahu k hospodárskej a sociálnej súdržnosti, a preto sa nemôže merať výlučne na základe hospodárskeho ukazovateľa, súhlasí však s Európskou komisiou v tom, že akákoľvek metóda, ktorej cieľom je nahradiť HDP vylúčením hospodárskych ukazovateľov zo svojho rozsahu zisťovania, nie je vhodná na účely jednotného merania pokroku v dosahovaní spoločných cieľov;

21. navrhuje, aby VR ďalej úzko spolupracoval najmä s OECD na iniciatívach ako „How is life in your region?“ (Ako sa žije vo vašom regióne), ktorá predstavuje zrozumiteľný nástroj a celistvejší prístup k meraniu pokroku na miestnej a regionálnej úrovni, no v kontexte viacročnej stratégie pre Európu namieta proti prístupu k meraniu pokroku na základe hodnotenia vychádzajúceho z jediného meradla; v tejto súvislosti pripomína, že rôzne regióny prejavili záujem aj o index zlepšenia života OECD (Better Life Index) a hlavne o ukazovatele, ktoré sa v ňom používajú, pretože aj keď neumožňuje meranie regionálneho rozvoja, jeho výsledky poskytujú obraz o kvalite života obyvateľstva, čo môže slúžiť za základ budúcej definície cieľov a stratégií na miestnej a regionálnej úrovni;

22. vyjadruje presvedčenie, že sa ďalej môžu analyzovať metódy spočívajúce v snahe upraviť HDP rozšírením tradičných opatrení hospodárskej výkonnosti pomocou environmentálnych a sociálnych faktorov vyjadrených v peniazoch a zameraných na modelovanie alebo stimulovanie hospodárskych, sociálnych a environmentálnych účinkov rôznych politických opatrení, pričom v tomto kontexte považuje za dôležitú referenciu „index sociálneho pokroku“, ktorý sa už používa v 40 krajinách;

23. domnieva sa, že je naliehavé získať porovnateľné štatistické údaje na miestnej alebo nižšej ako miestnej úrovni, a tiež premeniť existujúcu klasifikáciu vidieckych a mestských oblastí OECD a Komisie na kategórie Eurostatu, ktoré by na základe spoľahlivých informácií priamo z terénu mohli pomôcť pri tvorbe i hodnotení politiky EÚ;

24. poukazuje na nedostatok kvantitatívnych informácií o rôznych regiónoch EÚ s osobitnými územnými charakteristikami, najmä zemepisnými, environmentálnymi, hospodárskymi a sociálnymi, ktoré podmieňujú rozvoj. Príkladom sú tu najvzdialenejšie regióny. Navrhuje tiež, aby Eurostat akceptoval územné kategórie stanovené v zmluve, ako sú napríklad najodľahlejšie regióny, a na ich základe vytváral štatistiky, ktoré by prispeli k nevyhnutným úpravám a prispôbeniu politik a činností EÚ na príslušné územia;

25. víta významnú prácu, ktorú vykonala Európska komisia v oblasti úpravy HDP prostredníctvom mimoriadne úspešného prístupu spočívajúceho v rozšírení národných účtov zahrnutím environmentálnej sféry a sociálnej sféry, ale upozorňuje na súvisiace teoretické ťažkosti a značné zdroje potrebné na finančné vyčíslenie sociálnych aspektov, najmä pokiaľ ide o účty regiónov a obcí, a zároveň pochybuje, či výsledky takéhoto zložitého prístupu možno jednoducho sprístupniť verejnosti;

26. podporuje preto metódy, ktoré dopĺňajú HDP pri meraní pokroku v dosahovaní spoločných strategických cieľov, pretože takéto spôsoby zohľadňujú viacrozmernú skutočnosť tým, že zahŕňajú rôzne aspekty blahobytu v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej sfére prostredníctvom obmedzeného počtu indexov;

27. v tomto kontexte vyjadruje presvedčenie, že pre tvorbu politiky na ktorejkoľvek úrovni verejnej správy je najvhodnejšou metodikou tá, ktorá komplexne meria blahobyt vrátane hospodárskych otázok (okrem iného produktivita, inovácie, vývoz), práce (okrem iného ukazovatele zamestnanosti a kvality pracovných miest), environmentálnych otázok (okrem iného energetická náročnosť a účinnosť hospodárstva, chránené prírodné oblasti a biologická rozmanitosť, podiel energie z obnoviteľných zdrojov, emisie CO₂) a demografických otázok (okrem iného ukazovatele demografickej situácie a pohybu obyvateľstva), sociálneho začlenenia (okrem iného osoby, ktorým hrozí chudoba alebo sociálne vylúčenie, rozdelenie príjmov) a územných otázok (okrem iného dostupnosť a únosnosť);

28. okrem toho navrhuje, aby medzi vybranými ukazovateľmi prevládali také, ktoré merajú možné účinky vykonávaných politik, a to najmä prostredníctvom merania výsledkov a vplyvov, ako aj nákladov. Zároveň zdôrazňuje, že v prípade najvzdialenejších regiónov sú obzvlášť potrebné údaje o určitých nedostatkoch a nepriaznivých podmienkach, ktoré sa musia zohľadniť pred definovaním a implementáciou politik;

29. preto navrhuje, aby sa vo všetkých inštitúciách EÚ v nadväznosti na hodnotnú prácu Európskeho systému strategických a politických analýz (ESPAS) sledovali trendy EÚ a aby sa rozvíjala spolupráca v tejto oblasti. To by pre všetky úrovne verejnej správy slúžilo ako systém včasného varovania sledujúci hospodárske, sociálne a environmentálne trendy európskeho významu, ktoré by mohli mať vplyv na strategické ciele alebo si vyžadovať úpravu strategických priorít;

Preskúmanie stratégie Európa 2020 a budúcej politiky súdržnosti

30. zdôrazňuje, že v stratégii Európa 2020 sa stanovil súbor cieľov s pridruženými kľúčovými ukazovateľmi a uznal sa význam doplnenia údajov o hospodárskom raste (HDP), ako aj ďalších hospodárskych, sociálnych, environmentálnych a demografických ukazovateľov na meranie udržateľného pokroku; dodáva, že toto zistenie platí rovnako aj na nižšej než vnútroštátnej úrovni;

31. zdôrazňuje, že postupy stanovovania cieľov stratégie Európa 2020 a výberu ukazovateľov na meranie pokroku prebiehali vo veľkej miere zhora nadol bez toho, aby sa prihliadalo na špecifickú situáciu na miestnej a regionálnej úrovni. Územne diferencované potreby a ciele sa, naopak, uznávajú v politike súdržnosti, pretože presadzovanie celkových cieľov EÚ by nemalo obmedziť potenciál rozvoja určitého regiónu alebo obce vyplývajúci zo znalostí a právomocí špecifických pre región; v kontexte stratégie Európa 2020 preto VR vyzýva, aby sa ciele stanovili podľa špecifik jednotlivých regiónov;

32. oceňuje súčasnú politiku súdržnosti, ktorá predstavuje výrazný prínos a pridanú hodnotu pre regióny a výrazne podporuje rozvoj príslušných regiónov. Vyzýva Európsku komisiu, aby vypracovala stratégiu fungovania politiky súdržnosti na programové obdobie začínajúce sa v roku 2021 a zároveň zachovala súčasnú metódu implementácie, v rámci ktorej bude HDP, vhodne doplnený ďalšími ukazovateľmi, zohrávať kľúčovú úlohu pri posudzovaní a implementácii;

33. upozorňuje v tejto súvislosti na rozdielne zameranie cieľa európskej územnej spolupráce politiky súdržnosti. Predovšetkým rozvoj cezhraničnej spolupráce má za cieľ podporovať integráciu pohraničných regiónov vo všetkých oblastiach ľudského života – teda nad rámec cieľov stratégie Európa 2020. V tejto oblasti je potrebné vyvinúť metódy a ukazovatele, ktoré by tento pokrok dokázali lepšie mapovať a hodnotiť;

34. poukazuje na dôsledné zostúladenie politiky súdržnosti a stratégie Európa 2020, ale kritizuje nesúlad medzi spôsobmi merania a intervencie stanovenými v stratégii Európa 2020 na jednej strane a v politike súdržnosti na strane druhej;

35. pripomína Európskej komisii, že v revidovanej stratégii Európa 2020 by sa mal viac zdôrazniť teritoriálny rozmer najmä v súvislosti s územnou súdržnosťou, v rámci ktorej by mohol vývoj príslušných hospodárskych, environmentálnych a sociálnych ukazovateľov podporiť kvalitu miestnych a regionálnych politík. Takéto stratégie by mali využívať spôsoby založené na viacrozmernej prístupe, v ktorom sú HDP alebo iné hospodárske ukazovatele doplnené o meradlá sociálnych a environmentálnych aspektov, ktoré získali politickú podporu na všetkých úrovniach verejnej správy;

36. upozorňuje, že v kontexte výrazných stimulov na presadzovanie tematického zamerania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov na malý počet oblastí politiky, ktoré prispievajú k plneniu stratégie Európa 2020, možno predpokladať, že úspech politiky súdržnosti sa bude merať pokrokom v dosahovaní cieľov stratégie Európa 2020;

37. dôrazne odporúča, aby sa nové hlavné ciele stratégie Európa 2020 a jej nástupcu po roku 2020 stanovili zdola nahor, aby budúce národné programy reforiem mohli informovať o prínose regiónov a miestnych orgánov k plneniu hlavných vnútroštátnych cieľov. To by vlády členských štátov zároveň viedlo k tomu, aby zapojili miestne a regionálne orgány do prípravy národných programov reforiem, čo v súčasnosti vo väčšine členských štátov neplatí;

38. želal by si, aby sa politika súdržnosti vrátila k svojej pôvodnej funkcii, teda znižovaniu rozdielov medzi jednotlivými regiónmi v oblasti rozvoja a úlohe hlavnej investičnej politiky na úrovni EÚ. Na tento účel by sa malo preskúmať prepojenie politiky súdržnosti s budúcou stratégiou Európa 2020 v období po roku 2020;

39. zdôrazňuje však, že mnoho nástrojov EÚ naďalej vychádza z príliš obmedzeného hospodárskeho meradla. Týka sa to aj politiky súdržnosti, v rámci ktorej sa finančné prostriedky rozdeľujú medzi členské štáty podľa HDP na obyvateľa a nezamestnanosti, zatiaľ čo klasifikácia regiónov na úrovni NUTS 2 do jednej z troch kategórií rozvoja, na základe ktorej sa určuje pridelenie rozpočtových prostriedkov, vychádza výlučne z HDP na obyvateľa;

40. poukazuje preto na skutočnosť, že rozhodnutia o oprávnenosti v zásade vôbec nezohľadňujú sociálne ani environmentálne a územné aspekty v európskych regiónoch, pričom logickým krokom by bolo založiť budúce nástroje na komplexnejšej, jednotnejšej metóde, v rámci ktorej by sa vo väčšej miere využívali sociálne, environmentálne a územné ukazovatele, ktoré by poukázali najmä na regionálne špecifiká uvedené v zmluve a ktoré sa musia zohľadniť pri rozhodovaní o oprávnenosti regiónov;

41. zamýšľa sa na tým, akú má klasifikácia NUTS 2 schopnosť zohľadniť skutočné komunity a skutočné zemepisné oblasti, keď v mnohých členských štátoch sú oblasti NUTS čisto štatistické zemepisné oblasti na základe počtu obyvateľov a neodrážajú skutočné hranice ani funkčné zemepisné celky. Poukazuje na to, že oblasti NUTS sa používajú aj na pridelovanie štrukturálnych fondov EÚ, ich využívanie na formuláciu a hodnotenie územného vplyvu EÚ v oblasti súdržnosti, dopravy, životného prostredia a iných politík má dominantný vplyv, čo spôsobuje, že politiky EÚ nie sú prispôbené reálnej situácii v praxi. V záujme spravodlivejšieho pridelovania finančných prostriedkov má v tomto ohľade zásadný význam vyvážiť zjavné nedostatky HDP, ako je územné skreslenie spôsobené dochádzaním cez hranice oblastí NUTS, tak, že sa pri rozhodovaní o oprávnenosti zohľadní sociálna a ekologická situácia v regiónoch;

42. v tejto súvislosti zdôrazňuje, že používanie prostriedkov zo štrukturálnych fondov vrátane Kohézneho fondu by v nasledujúcom viacročnom finančnom období malo byť založené na viacerých kritériách než len HDP, pokiaľ budú politicky prijateľné na všetkých úrovniach riadenia;

Ďalší krok na umožnenie stratégie, ktorá presahuje rámec HDP

43. zároveň uznáva opodstatnenosť hlavných cieľov v rámci plnenia komplexných strategických cieľov a zdôrazňuje, že na sledovanie pokroku je potrebné mať včas k dispozícii harmonizované a porovnateľné regionálne údaje relevantné pre jednotlivé ciele;

44. v tomto kontexte zdôrazňuje, že dostupnosť ukazovateľov a často aktualizovaných údajov na regionálnej úrovni je nevyhnutná na zlepšenie zodpovednosti technického návrhu a na prijatie dobrých politických rozhodnutí. Preto napriek tomu, že na úrovni Eurostatu už existuje účinný a podrobne štruktúrovaný súbor údajov o ukazovateľoch blahobytu, Európska komisia a Eurostat by mali urýchlene riešiť hlavnú výzvu, ktorá vyvstáva pre regionálnych a miestnych tvorcov politík a aj pre viacúrovňové vykonávanie stratégie Európa 2020 a politiky súdržnosti, s cieľom zlepšiť a ešte viac zefektívniť systém údajov, ktorý by malo sprevádzať spracovanie a uplatňovanie metodík na hodnotenie vplyvu politických opatrení;

45. v tomto ohľade víta pokrok, ktorý Komisia dosiahla v súvislosti s plánom realizácie pre „Meranie pokroku v meniacom sa svete“ z roku 2009, vyjadruje však poľutovanie nad tým, že vo vytváraní a šírení regionálnych a miestnych údajov sa dosiahlo len nevýrazné zlepšenie;

46. poukazuje na to, že práve krajiny, v ktorých sú údaje dostupné na regionálnej, a najmä miestnej úrovni neúplné, môžu v rámci štrukturálnych fondov EÚ venovať značnú časť pridelených finančných prostriedkov na tzv. tematický cieľ 11 (budovanie inštitucionálnych kapacít). Vzhľadom na to, že sme na začiatku programového obdobia, máme jedinečnú príležitosť vybudovať celoeurópsky súbor porovnateľných údajov na regionálnej a miestnej úrovni, ktoré sa môžu využiť pri formovaní a hodnotení politík EÚ po roku 2020;

47. dôrazne žiada, aby Európsky štatistický systém ďalej zlepšoval kvalitu administratívnych údajov a zároveň urýchlil zavádzanie georeferenčných štatistík s cieľom zvýšiť hodnotu zberov dát a znížiť zaťaženie respondentov;

48. víta skutočnosť, že od posledného stanoviska VR na tému „Meranie pokroku nad rámec HDP“ údaje dostupné na úrovni EÚ, najmä údaje vzťahujúce sa na miestnu a regionálnu úroveň, ustavične pribúdajú, vyjadruje však poľutovanie, že ešte stále obsahujú výrazné nedostatky; navrhuje preto, aby Európska komisia čo najskôr predložila analýzu súčasných a budúcich nedostatkov v poskytovaní komplexného súboru hospodárskych, sociálnych, environmentálnych a demografických údajov v Európe, ktoré presahujú rámec HDP;

49. v tejto súvislosti vyjadruje osobitné poľutovanie nad skutočnosťou, že súčasná „regionalizácia“ ukazovateľov nie je uspokojujúca, pretože dostupné sú len niektoré ukazovatele potrebné na sledovanie hlavných cieľov stratégie Európa 2020 na regionálnej úrovni (NUTS 2 a 3), a to niekedy so značným oneskorením. To isté platí pre alternatívne ukazovatele, ktoré môžu regióny a mestá na svojich územiach považovať za nevyhnutný predpoklad pokroku v dosahovaní cieľov EÚ. Na základe aktualizovaných regionálnych štatistík by sa mohol zostaviť syntetický regionálny ukazovateľ pokroku v súlade s návrhom Výboru regiónov;

50. požaduje, aby Európska komisia a Eurostat navrhli harmonogram na zapojenie miestnych a regionálnych orgánov do procesu (realistického) stanovovania cieľov a na vypracovanie regionálnej štatistiky potrebnej na návrh, vykonávanie, monitorovanie a hodnotenie obnovennej stratégie Európa 2020 prostredníctvom stanovenia územne diferencovaných cieľov;
51. zdôrazňuje potrebu ísť v meraní pokroku na miestnej a regionálnej úrovni nad rámec aktuálneho systému štatistík a ukazovateľov (podľa nariadenia o NUTS) najmä so zreteľom na „funkčné regióny“ a cezhraničné oblasti a navrhuje, aby Európska komisia pokračovala vo vývoji koncepcií a ukazovateľov, ktoré s tým súvisia, a vzala do úvahy oblasti zahrnuté do makroregionálnej stratégie;
52. opakuje, že v celom rade politík EÚ by sa mal viac zdôrazniť mestský a vidiecky rozmer najmä v súvislosti s územnou súdržnosťou, v rámci ktorej by sa mohla vývojom príslušných hospodárskych, environmentálnych a sociálnych ukazovateľov podporiť kvalita miestnych a regionálnych politík;
53. žiada Európsku komisiu, aby do európskeho štatistického programu začlenila potrebné opatrenia na odstránenie nedostatkov štatistických informácií o rozmanitosti a územných špecifikách v EÚ, najmä opatrenia na zber údajov a vytváranie ukazovateľov o fenoméne odľahlosti a izolovanosti regiónov s cieľom zlepšiť proces navrhovania a implementácie európskych politík, ktoré budú lepšie prispôsobené regiónom postihnutým týmito fenoménmi, a to v súlade so zásadou územnej súdržnosti;
54. považuje za potrebné vytvoriť model podpory rozhodnutí schopný stanoviť poradie priorít blahobytu na miestnej úrovni s cieľom vyzdvihnúť osobitosti regiónov v rámci spoločnom pre všetky územia EÚ a využívať tento rebríček na hodnotenie účinnosti politiky *ex ante* a *ex post* aj vo fáze rokovaní medzi Európskou komisiou a miestnymi orgánmi alebo miestnych konzultácií so zainteresovanými stranami.

V Bruseli 11. februára 2016

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA
